ارائه آنلاین کتاب

شیوه خدمت‌رسانی کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی اعلام شد

نحوه ارائه خدمات در کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی در سال جدید با توجه به وضعیت شهرستان‌های استان به لحاظ رنگ‌بندی شیوع ویروس کرونا از سوی مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان تشریح شد. به گزارش روابط عمومی اداره کل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی، حجت‌الاسلام علی‌اکبر سبزیان با اشاره به وضعیت نارنجی شهرستان‌های سبزوار، نیشابور، مشهد و بینالود گفت: ارائه خدمات کتابخانه‌های عمومی در این شهرستان‌ها به صورت غیر حضوری و درخواست و امانت کتاب از طریق طرح کتاب‌موتوری انجام می‌شود. به گفته او زمان سفارش کتاب در این طرح ساعت ۸ تا ۱۲ ظهر است. همچنین مدت مجاز امانت کتاب ۱۴ تا ۳۰ روز درنظرگرفته شده و تأخیر در بازگشت کتاب مشمول جریمه نمی‌شود. مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان یادآور شد: در این طرح علاقه‌مندان به کتاب و کتاب‌خوانی می‌توانند با مراجعه به سایت سامان www.samanpl.ir نهاد کتابخانه‌های عمومی و جست‌وجوی کتاب مورد نظر خود در کتابخانه دارای عضویت، کتاب را سفارش و آن را در منزل خود تحویل بگیرند.
سبزیان ارائه خدمات در کتابخانه‌های دیگر شهرستان‌های استان را از ساعت ۷:۳۰ تا ۲۰ و در روزهای پنجشنبه از ساعت ۸صبح تا ۱۳:۳۰ بیان کرد.

برگزیدگان جشنواره ملی ترویج فرهنگ نماز معرفی شدند

رئیس گروه قرآن و عترت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی از معرفی برگزیدگان جشنواره ملی ترویج فرهنگ نماز خبر داد. به گزارش روابط عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی، حجت‌الاسلام کاظمی نسب با بیان این خبر گفت: با توجه به نظر داوران این جشنواره، در بخش غیر حرفه‌ای ۸ اثر برگزیده اعلام شدند و ۱۲ اثر هم گواهی حضور در جشنواره را دریافت کردند و در بخش حرفه‌ای نیز ۳ اثر برگزیده شناخته شدند و به یک اثر گواهی حضور در جشنواره اعطا شد.
دبیر اجرایی جشنواره ترویج فرهنگ نماز یادآور شد: با توجه به شیوع ویروس کرونا نخستین جشنواره ملی ترویج فرهنگ نماز با همکاری ستاد اقامه نماز خراسان رضوی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، ستاد هماهنگی و نظارت بر کانون‌های فرهنگی و هنری خراسان رضوی، مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت حدیث به صورت مجازی برگزار شد.

«چهره‌های موسیقی ایران معاصر» منتشر شد

جلد چهارم کتاب «چهره‌های موسیقی ایران معاصر» اثر هوشنگ اتحاد از سوی نشر نو منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری ایبنا، هوشنگ اتحاد که این جلد را با جمله «موسیقی ایرانی متعلق به همه بشر است» آغاز کرده است، در این اثر درباره کار، حرفه و زندگی ۱۹ هنرمند ازجمله احمد عبادی، اسماعیل مهرتاش، مهدی ناظمی، قمرالملوک وزیری، نصرا... زرین‌پنجه و ... نوشته است. بخشی از این کتاب به کتاب‌نامه و نمایه اختصاص دارد. همچنین عکس‌هایی از هرکدام از این نوازندگان و موسیقی‌دانان ایرانی در لابه‌لای صفحات مشاهده می‌شود که در فهرست تصاویر به آن‌ها اشاره شده است. جلدهای نخست، دوم و سوم این اثر در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ منتشر شده است و نویسنده به معرفی ۳۷ موسیقی‌دان ازجمله آقا علی‌اکبر فراهانی معروف به جناب میرزا، آقا غلامحسین معروف به دماغ‌کج، آلفرد ژان باپتیست لومر، علی‌اکبر شیرازی معروف به شیدا، علی خان نایب‌السلطنه معروف به حنجره دریده و ... پرداخته است. همچنین مهدی قلی‌خان هدایت ملقب به مخبرالسلطنه معروف به خان خانان، علی خان دولو قاجار ملقب به صفاعلی معروف به ظهیرالدوله، حسین گل گلاب، حبیب سماعی و ۲۰ هنرمند دیگر اشخاصی هستند که هوشنگ اتحاد در سه مجلد قبلی درباره آن‌ها نوشته است. «چهره‌های موسیقی ایران معاصر ۴» با شمارگان ۵۵۰ نسخه، در ٦٦٦ صفحه و با قیمت ۱٦۰ هزار تومان روانه بازار کتاب شده است.

انتشار کار تازه علی قمصری

آلبوم «همزاد دل» به آهنگ‌سازی علی قمصری و خوانندگی پویان کاظمیان منتشر شد. «آتش» با شعری از امیرحسین الهیاری، «یاد دور دست» با شعری از حسین منزوی، «درپنجره» با شعری از احسان افشاری و «زبان عاشقان»، «همزاد دل» و «ای عاشقان» با شعرهایی از امیرهوشنگ ابتهاج، عنوان آثاری هستند که در این آلبوم گنجانده شده‌اند. از میان نوازندگان آلبوم «همزاد دل» می‌توان به علی قمصری نوازنده تار، سه تار و گیتار، مصباح قمصری نوازنده بم کمان، کلارینت و سازهای کوبه‌ای، پاشا هنجنی نوازنده نی، اشکان مرادی نوازنده کمانچه، میثم مروستی و علی جعفری پویان نوازندگان ویولن و ویولن آلتو و آتنا اشتیاقی نوازنده ویولن‌سل اشاره کرد. این اثر با قیمت ۲۵ هزارتومان در بازار موسیقی عرضه شده‌است.

بیم و امید اهالی تئاتر مشهد در سالی که پشت سر گذاشتیم

سال سکوت صحنه

لیلا کوچک‌زاده
l.kouchakzadeh@shahraranews.ir

گزارش

دهه ۹۰، دهه طلایی تاریخ تئاتر مشهد نبود اما دهه‌ای پر از امید و آرزو برای تئاتر شهر محسوب می‌شد. در ۱۰ سال اخیر، اهالی تئاتر به آرامشی نسبی رسیده بودند زیرا توانسته بودند مردم مشهد را با این هنر آشنا کنند. طوری که لازم نبود برای معرفی تئاتر خود، زحمت زیادی بکشند. مردم خودشان می‌آمدند و برای خریدن بلیت صف می‌ایستادند و دیگر بلیت‌فروشی کار سختی نبود.
شب‌های شلوغ مجموع تئاتر شهر مشهد در بوستان ملت گواه این ماجراست. گاه حتی یک صندلی در سالن‌ها و تماشاخانه‌ها خالی نمی‌ماند. اهالی تئاتر به این فکر افتاده بودند که باید سالن‌های بیشتری ساخته شود؛ سالن‌هایی که ظرفیت بالاتری برای تماشاچیان داشته باشد. زیرا می‌دانستند مردم مشهد با تئاتر آشتی کرده‌اند. فکرهای بزرگ‌تری هم توی سر داشتند. موضوع جلساتشان شده بود «گسترش اقتصاد تئاتر».
اما یک‌باره با آمدن کرونا، صحنه تئاتر مشهد فروریخت. جزو اولین مبتلایان کووید۱۹ بودند که به باور تئاتری‌ها، بیماری پیش‌زمینه‌ای نیز داشت و کرونا به بدن نحیف این بیمار، تیر آخر را شلیک کرد. بیماری که با گذشت بیش از یک سال هنوز هم التیام نیافته است و این خود هنرمندان بوده‌اند که در این شرایط، هر کدام به طریقی، برای بهبود تلاش کرده‌اند. در ادامه، در گفت‌وگو با چندتن از هنرمندان تئاتر مشهد، به آسیب‌شناسی اتفاق‌های تئاتری مشهد در سال ۱۳۹۹، پرداخته‌ایم که از نظر می‌گذارنید.

آن سال سیاه در تهران

نخستین صحبت مسعود صفری، کارگردان جوان مشهدی از شرایط تأثربرانگیزی است که در اوج اجراهای خود در زمستان سال ۱۳۹۸، با آن روبه‌رو می‌شوند و عملا آن‌ها را از کار بازمی‌دارد: بعد از اجرای نمایش «ناهملت» در بیست‌وهشتمین جشنواره استانی تئاتر استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۸ و کسب جایزه در چند رشته، در حال تمرین و آماده‌سازی برای اجرای عمومی بودیم که خبر بیماری همه‌گیری آمد که اطلاعات خاصی هم درباره آن نبود. اما تمرین‌هایمان را متوقف کرد و ما را در شرایط تعلیق قرار داد. او ادامه می‌دهد: متأسفانه با تداوم این بیماری، گروهمان از هم پاشید و هر فردی به دنبال برنامه‌ریزی شخصی برای خود بود. من هم ترجیح دادم باتوجه به پیشنهاد کاری از تهران برای اجرا در نمایشی به این شهر بروم. در حالی که قرار بود در سالن مولوی تهران، نمایش «رومئو و ژولیت» را که در جشنواره فجر سال ۱۳۹۷ دیده و نقدهای خوبی درباره آن نوشته شده بود، به روی صحنه ببریم اما اجرای این نمایش لغو شد. صفری به این موضوع اشاره می‌کند که نمی‌توانسته مسئولیت روانی گروه را در مقابله با کرونا بپذیرد و آن‌ها را در خطر بیماری قرار دهد: تمرینات را متوقف کردیم. اما در مشهد در دوران کرونا، هیچ اتفاق خاصی نیفتاد. نه ایده اجراهای آنلاین به نتیجه رسید و نه حتی بحث‌های پژوهشی و علمی شکل گرفت. در حالی که در تهران سمینارها و جلساتی برگزار شد و به دنبال موضع‌گیری آگاهانه در این شرایط بودند. پژوهشگران حوزه تئاتر در تهران، سعی می‌کردند، یک قدم جلوتر را ببینند. اینکه تئاتر نقاط ضعفی هم داشته که با آمدن این پاندمی، ضربه‌پذیر شد.
کارگردان «ناهملت» بر این باور است که برای حفظ هویت تئاتری خود به تهران رفته است و نام مهاجرت را مطرح نمی‌کند و می‌گوید: همچنان دوست دارم در شهر خودم تئاتر تولید کنم و مشهد و مناسبات آن را دوست دارم، اما در شرایط فعلی و با توجه به پیشنهاد کاری ترجیح دادم، این سال سیاه را در تهران بگذرانم. او در تهران در تئاتری به نام مشروطه به کارگردانی احسان شایان‌فر در نقش شیخ فضل‌ا... نوری بازی می‌کند. درواقع این نمایش را تجربه کاری می‌داند که از اجرای آن خرسند است.
اما حرف‌های کارگردان نمایش «رومئو و ژولیت» با ابراز نگرانی از وضعیت سالن اصلی تئاتر شهر، ادامه می‌یابد: مناسبات تاریخ تئاتر نشان می‌دهد که این هنر، در هر شرایطی خودش را در میان مردم پیدا می‌کرده ولی حالا ما در میان مردم نیستیم و هر کدام در خانه خود نشسته‌ایم تا این بیماری برود و بتوانیم دوباره به سالن‌های نمایش برگردیم. سالن‌های نمایشی که به گفته او یکی یکی در حال خارج شدن از دست هنرمندان است. صفری در این باره از شائبه‌هایی واگذاری سالن تئاتر اصلی به بخش خصوصی می‌گوید و از اینکه اگر مهم‌ترین سالن شهر از دسترس هنرمندان خارج شود و انجمن هنرهای نمایشی و اداره ارشاد اختیاری روی آن نداشته باشند، ابراز نگرانی می‌کند.

شاید دیگر نمایش‌های بزرگ و فاخر نداشته باشیم

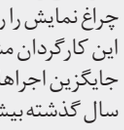

«خراسان خاک هنرمندخیزی دارد. حتی اگر متولیان حمایت نکنند. بازهم هنرمندان ما می‌درخشند» محمد جهان‌پا از هنرمندان تئاتر مشهد، نقش متولیان امر در اپیدمی کرونا را در حمایت از تئاتری‌ها کم‌رنگ می‌داند و می‌گوید: در یک سال گذشته عملا اقدام خاصی از سوی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام نشد. می‌دانیم که با کمبود بودجه روبه‌رو هستند اما می‌توانستند در حوزه‌های دیگر ورود پیدا کنند و با همکای نهادهای دیگر، فعالیت‌هایی را برای حمایت از هنرمندان تئاتر انجام دهند. اما از آنجا که هنرمندان ما همیشه راه حلی می‌یابند، مسئولان را بدعادت کرده‌اند.
کارگردان نمایش «افسانه ماردوش» که در جشنواره فجر کودک و نوجوان در سال ۱۳۹۸ از آن استقبال شد و جایزه گرفت، نمایش تله‌تئاتر را بخش مغفولی می‌داند که اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و صداوسیمای استان می‌توانستند آن را جایگزین اجراهای زنده تئاتر کنند و با حمایت از هنرمندان، چراغ نمایش را روشن نگه دارند.
این کارگردان مشهدی که خود آموزش‌های مجازی را جایگزین اجراهای تئاتر کرده است، می‌گوید: در یک سال گذشته بیش از چهار دوره کلاس آموزش بازیگری مقدماتی و تکمیلی و پیشرفته کودک و نوجوان در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار کردیم. همچنین مجموعه ده‌قسمتی آموزش شیوه نقالی و روایتگری تاریخ انقلاب را برای فرهنگ‌سرای ترافیک کار کردیم. او همچنین به اجرای نمایشی در روز مبعث پیامبر (ص) در حرم مطهری رضوی اشاره می‌کند که برای اولین بار در رواق امام خمینی حرم مطهر اتفاق افتاده است و به گفته او مسیر را برای اجرای گروه‌های دیگر هموار خواهد کرد.
اما به باور جهان‌پا در ٦ ماه نخست اپیدمی کرونا، بستر بسیار خوبی برای آموزش ایجاد شده بود: استادان در خانه بودند و می‌شد به آموزش که سال‌ها از آن غفلت شده بود، پرداخت اما این فرصت را از دست دادیم. ما پس از کرونا فهمیدیم که باید در زمان بحران‌های بعدی به فکر باشیم. همچنین از این موضع که نمایش حتما باید زنده باشد، کوتاه بیاییم و بستر خوبی برای اکران کارهای خود در فضای مجازی ایجاد کنیم.
این کارگردان همچنین به این مهم اشاره می‌کند که بیش از یک سال از تعطیلی سالن‌های تئاتر مشهد می‌گذرد و فقط سالن تئاتر مستقل آن هم با ظرفیت پایین اجرا دارد و عملا شهر مشهد با یک سالن تئاتر فعالیت می‌کند: این موضوع خوب نیست و ما را به تفکر وامی‌دارد که امنیت شغلی نداریم. همین است که شاهد کوچ هنرمندان به فضاهای دیگر در سریال‌ها و سینما هستیم. گرچه اکنون تولید یک نمایش، دیگر به صرفه نیست. چون شرایط اقتصادی این فرصت را نمی‌دهد. نباید خودمان را گول بزنیم، اگر کرونا تمام شود، با مشکلات اقتصادی چگونه می‌توان کنار آمد؟ شاید اگر تهیه‌کننده دولتی حمایت نکند، دیگر نمایش‌های بزرگ و فاخر نداشته باشیم.

یادداشت

منهای یک به علاوه ده

حمیدرضا سهیلی، پیشکسوت تئاتر مشهد| سال ۹۹ سال خوبی برای هیچ کس در هیچ جای دنیا نبود. چرا؟ چون یک دشمن واحد به همه بشریت حمله و همگان را مجبور به عقب‌نشینی (خانه‌نشینی) اجباری کرده بود. هنرمندان تئاتر، شاید صدمه‌پذیرترین قشر جامعه بودند که علاوه بر آسیبی که از بیکاری بر آنان وارد آمد، آسیب بدتر بی‌توجهی به شغل و حرفه و صدمه از این یورش، گریبانشان را گرفت. سال ۹۹ برای تئاتر سال نحسی بود. چرا؟ چون تئاتر در یک منحنی رو به صعود گام بر می‌داشت و سالن‌ها پر از تماشاگر شده بود و تعداد اجراها داشت زیاد می‌شد که یک‌باره این تعطیلی ناخواسته علاوه بر چرخش منحنی به سوی سقوط توجه هنرمندان را به این هنر و از روی جبر و ناچاری کم‌رنگ کرد. از کسی درباره سال ۹۹ پرسیدم که چگونه سالی بود؟ گفت: آن‌قدر بد که اگر کسی از من سنم را بپرسد خواهم گفت مثلا فلان سال منهای یک. در جوابش گفتم اگر از من بپرسند خواهم گفت فلان سال منهای یک به‌علاوه ده. چون این منهای یک به علاوه ده سال آدم‌ها را پیر کرد. من در طول سال‌های گذشته چیزی در حدود دویست نمایشنامه می‌خواندم و می‌دیدم. رقمی که در سال ۹۹ به کمتر از تعداد انگشتان دست رسید. هنر تئاتر که هنری جمعی و گروهی است، با تعطیلی تمرین‌ها و کلاس‌ها در واقع آن ذات جمعی خود را به انزوای فردی هنرمندان تغییر داد. من در سال ۹۹ بعد از مدت‌ها خانه‌نشینی و تنهایی و سر خود را به فیلم دیدن و کتاب خواندن و فضای مجازی بند کردن، چنان دلم گرفت که از چنین بودنی خسته شدم. تصمیمی گرفتم که هم شعار مبارزه با کرونا در آن مستتر باشد و هم شعار تئاتر را دوست بداریم و با هم مهربان باشیم. دوچرخه‌ام را بر داشتم و هر روز به دیدار یکی از هنرمندان رفتم. اقدامی که خیلی زود توجه‌ها را جلب کرد و من بر آن شدم همچنان ادامه‌اش دهم. در این دیدارها از درددل هنرمندان و گپ‌وگفت کوتاهی که با هر کدام داشتم به این واقعیت رسیدم که هنرمندان تئاتر

فرش گل در گذر شعر

جشنواره خانه بهار ۱۴۰۰ از طراحی یادمان‌های نوستالژیک به شعر و نور رسید

سمیرا شاهیان
s.shahian@shahraranews.ir

گزارش

نوروز ۱۴۰۰ هم با خودنمایی نشان‌هایی که تولدشان با آمدن بهار رقم می‌خورد به پایان رسید. هم‌زمان که درختان بولوار احمدآباد، تن‌پوش بهارانه‌شان را پوشیدند، نسیم ماه فروردین وزیدن گرفت و زنگوله‌های ایستگاه طالقانی به صدا درآمدند و ساعت‌های مقابل باغ ملی زمان تحویل سال نو را نشان دادند. مشهد در نوروز ۱۴۰۰، شهر شعر و نور شده بود. کلان‌شهر مشاهیر. آبادی پنجره‌های روشن و پهلوانان بیدار و در حال ستیز با ویروس جهانی کرونا.
امسال در مقایسه با سال گذشته گل کاری در سطح شهر بنا برآنچه روابط عمومی شهرداری اعلام کرده بیش از ۱,۵ درصد افزایش داشته است و بر خلاف گذشته طراحی‌ها با ترکیبی از گل و نور، متفاوت‌تر شده بود. بر خلاف اینکه امسال جشنواره گل لاله برگزار نشد، ۳۲ مورد گل کاری ویژه در سطح میادین انجام شد و گل کاری‌های سطح شهر به گونه‌ای جانمایی شده بود که شهروندان، هنگام گذر از معابر از تماشای آن‌ها لذت ببرند. همچنین تولیدکنندگان بومی استان حدود ۹۰درصد از گل‌های این آرایش شهری را تولید کردند که این اتفاق منجر به اشتغال‌زایی در استان نیز شد.

تونل‌های نور

گذر شعر بر پایه نورآرایی در بولوار احمدآباد حدفاصل خیابان رضا تا طالقانی و طاق‌نمای نور در پیاده‌راه خیام از طراحی‌های متفاوت برای استقبال از نوروز ۱۴۰۰ در مشهد است. تونل‌های متوالی با نورآرایی ویژه در رنگ‌ها و طرح‌های متفاوت از شگفتی‌های نوروز رنگی در مشهد است. از شب‌های نخست فروردین، میدان احمدآباد، مردم را از داخل این دالان‌های نورانی به سوی پنجره‌های روشن هدایت می‌کند. پنجره‌ها شاید استعاره‌ای از شهروندان مشهدی باشد که دومین تعطیلات آغاز سال نو خود را برای رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی در خانه مانده‌اند.

بهار مهدوی، نشان‌های موعود

تقارن سال نو خورشیدی با ماه رجب همچنان که فرصتی برای تحول بود در نشان‌های شهری هم باعث تغییر شد. بولوار احمدآباد با نمادهای چوبی که روی آن نام مبارک «مهدی صاحب‌الزمان(عج)» حک شده و در میدان سعدی با خط نوشته‌ای از گل که «یا مهدی(عج)» را ترسیم کرده این عید خجسته را شادباش و تبریک می‌گوید. همچنین در میدان قائم(عج) یادمانی با عنوان رستاخیز طراحی شده است.

خان هشتم؛ کرونا
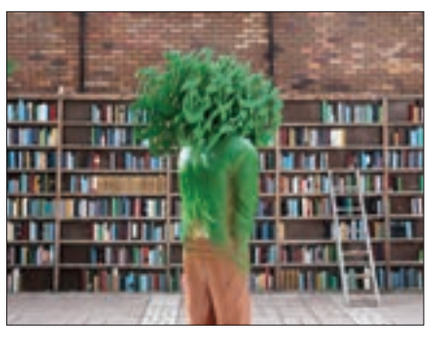
«نگاره کووید۱۹» از نشان‌های مناسبتی نوروز ۱۴۰۰ با دو بیت از شعر علیرضا قزوه درباره کرونا و حال مردم در ورودی‌اش آغاز می‌شود:
«ما هفت‌خان را در خطر طی کرده‌ایم اما/ این هشتمین خان است آری، هشتمین خان است
سهراب من! گردآفرید من! سپر بردار/ رستم کجایی؟ هان! تهمتن روز میدان است»
نگاره کووید۱۹ شمایلی استعاری از مردم این روزگار است که هر قشر به‌نوبه خود به میدان نبرد برای نابودی این ویروس رفته‌اند. پزشکان و پرستاران و تولیدکنندگان و ...
میدان جانباز هم قاصدک‌های بهار را روی سبزه‌هایش نشانده است. قاصدک‌هایی رنگی و نورانی که با همه زیبایی‌هایشان، برای مردم رنجور از کرونا بی‌تشابه به شکل ساختاری کووید۱۹ نیستند.